

Kuntien ja kuntayhtymien tililuettelo

Liite 4. Vakuutuskorvausten kirjaaminen

Versio:

Julkaistu:

Voimassaoloaika: toistaiseksi

Vakuutuskorvausten kirjausvaihtoehdot

Vakuutuskorvausten käsittely kirjanpidossa vaihtelee sen mukaan, millaisia menoja vakuutuskorvaus kattaa.

1. Korvaus vahinkotapahtuman aiheuttaman menon kattamiseen

Vakuutuskorvaus on luonteeltaan menonsiirto silloin, kun vakuutuskorvaus kattaa vahinkotapahtuman aiheuttaman yksilöitävissä olevan menon. Tällaisia ovat esimerkiksi omaisuuden kuntoon saattamisesta syntyvät korjausmenot, maksettavat vahingonkorvaukset ja muut lyhytvaikutteiset tuloslaskelman tileille kirjattavat menot. Menonsiirto kirjataan kredit-puolelle samalle menotilille, johon vahinkotapahtuman aiheuttamat menot on kirjattu. Menotilille jää saldoksi menojen ja vakuutuskorvauksen erotus eli omavastuu.

Koska vakuutuskorvauksesta jää kuluvaikutusta vain omavastuun verran, kyse on harvoin satunnaisiin menoihin kirjattavasta erästä. Poikkeuksen voi muodostaa tilanne, jossa kunnalla on itsellään vahinkorahasto ja vakuutuksessa on poikkeuksellisen korkea omavastuu.

2. Omaisuuden lunastus

Jos vakuutuskorvauksessa on kyse siitä, että omaisuus lunastetaan vakuutusyhtiölle, vakuutuskorvaus käsitellään kirjanpidossa omaisuuden luovutuksen tavoin. Tuhoutuneen omaisuuden kirjanpitoarvo vähennetään tasetililtä, saatu vakuutuskorvaus kirjataan rahatilille tai saamiseksi, ja näiden erotus on joko luovutusvoittoa tai -tappiota. Tavanomaisesti luovutustappioksi jää vahinkotapahtuman omavastuu. Jos omaisuuden poisto-aika on lyhyt, ja omaisuuden korvauksen perusteena käytetty arvo kirjanpitoarvoa korkeampi, voi syntyä luovutusvoittoa.

3. Keskeytykskorvaukset

Jos vakuutuskorvauksella katetaan yleisiä haitan tai toiminnan keskeytymisen menoja, joita ei kyetä yksilöimään, saatu vakuutuskorvaus kirjataan tuloksi. Koska säännöllisen toiminnan ylimääräiset menot esitetään toimintamenojen eri ryhmissä, saatu korvaus esitetään muuna toimintatulona. Jos menot kyetään yksilöimään satunnaisiin menoihin kirjaamista varten, korvaus käsitellään menonsiirtona kohdan 1 mukaisesti.

Muita näkökohtia

Vahinkotapahtumasta aiheutuvat menot oikeuttavat yleensä arvonlisäveropalautukseen tai –vähennykseen, ja ne kirjataan omille tileilleen arvonlisäverokoodilla. Vakuutuskorvaus on veroton erä, ja se kirjataan ilman arvonlisäverokoodia tai verottoman toiminnan arvonlisäverokoodilla.

Saatu vakuutuskorvaus ei ole tyypillisesti investoinnin rahoitusosuus, koska vakuutuskorvauksella katetaan omaisuuden tuhoutumisesta tai kuntoon saattamisesta aiheutuneita menoja, jotka kirjataan tuloslaskelmaan. Jos vakuutuskorvaus kattaa uuden pitkävaikutteisen omaisuuden hankinnan menot, vakuutuskorvaus käsitellään investoinnin rahoitusosuutena. Investoinnin rahoitusosuutena käsittely edellyttää kuitenkin, että kunta ei ole voinut itse päättää pitkävaikutteisen omaisuuden hankinnasta.

Mahdollista vahinkorahastoa puretaan tilikaudella rahaston sääntöjen puitteissa vain siltä osin kuin

vakuutuskorvausta ei ole saatu tai se ei riitä vahinkotapahtuman aiheuttamien menojen kattamiseen.

Jos vakuuskorvauksen määrä ei ole tarkasti tiedossa, se arvioidaan varovaisuuden periaatteen mukaan sille tilikaudelle, jolloin korvattavat menot syntyvät. Arvion tarkentuminen lopullisen summan mukaiseksi kirjataan menonsiirron tai tulon oikaisuna.